

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
NAVOIY DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

«TASDIQLAYMAN»
Navoiy davlat pedagogika instituti

TADQIQIY PEDAGOGIKA

FANINING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 100000 – Ta'lim
Ta'lim sohasi: 110000 – Ta'lim
Magistratura
mutaxassisligi: 70110101–Pedagogika nazariyasi va tarixi

NAVOIY-2024

Fan/modul kodi TP1105	O'quv yili 2024-2025	Semestr 1	Kreditlar 5	
Fan/modul turi Tanlov fan	Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Tadqiqiy pedagogika	60	90	150
2.	<p>I. Fanning mazmuni.</p> <p>Fanning maqsadi - magistrantlarni pedagogik tadqiqotlarni tashkil etish va amalga oshirishga tayyorlash, metodologik madaniyatni tarkib toptirish.</p> <p>Fanning vazifalari- magistrning pedagogik tadqiqotlarni tashkil etishning metodologik qoidalarini egallashlarini ta'minlash; ularning tadqiqotlarini tashkil etish va o'tkazish mantig'ini o'zlashtirishlari uchun sharoit yaratish; magistrni magistrlik dissertatsiyasini bajarish jarayonida pedagogik tadqiqotlarni o'tkazishga tayyorlashdan iborat.</p> <p>II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari).</p> <p>II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</p> <p>1- mavzu. Pedagogik tadqiqotlarning mazmuni va mohiyati</p> <p>Ijtimoiy-gumanitar izlanish sifatida pedagogik tadqiqotlarning o'ziga xosliklari. Pedagogika fani metodologiyasi bilim va faoliyat tizimi sifatida. Pedagogik tadqiqotlarning metodologik ta'minoti va pedagogik refleksiya doir manbalari.</p> <p>2- mavzu. Pedagogik tadqiqotlarning asosiy kategoriyalari va tushunchalari</p> <p>Metodologik tadqiqot va maxsus ilmiy tadqiqot. Pedagogik ijodkorlik va uning o'ziga xosliklari. Intuitsiya, zexn va pedagogik tafakkur. Pedagogik izlanish. Innovatsion faoliyat va innovatsion salohiyat. Tadqiqot loyihasi va dasturi.</p> <p>3- mavzu. Pedagogik tadqiqotlarda ilmiy dalillar va ularning roli</p> <p>Ilmiy dalilning mantiqiy-gnoseologik mohiyati. Pedagogik tadqiqotlarning mantiqiy- gnoseologik modeli. Emperik ma'lumotlar, misollar va ilyustratsiyalar.</p> <p>4-mavzu. Pedagogik muammoni tanlash va pedagogik tadqiqot mavzularini shakllantirish.</p> <p>Pedagogik tadqiqotlar muammosi. Pedagogik tadqiqotlar muammosining turlari va darajalari. Pedagogik tadqiqotlar mavzularni aniqlashtirishning</p>			

metodologik me'yorlari. Tadqiqot mavzusining muhim belgilari.

5- mavzu. Pedagogik tadqiqotlarning dolzarbligini aniqlash

Tadqiqot muammosining dolzarbligi. Tadqiqot muammosining dolzarbligini asoslash. Tadqiqot mavzusi va dolzarbligini asoslashda yo'l qo'yiladigan tipik xatoliklar.

6- mavzu. Pedagogik tadqiqotlar ob'ekti va predmeti

Tadqiqot ob'ekti va predmeti maydonini aniqlashtirish. Tadqiqot ob'ekti va predmetining muhim belgilari. Tadqiqot ob'ekti va predmetini aniqlashda yo'l qo'yiladigan tipik xatoliklar.

7- mavzu. Pedagogik tadqiqotning maqsad va vazifalari

Tadqiqotning maqsadi - ilmiy izlanishning ideal (boshorat qilinayotgan) natijasi. Tadqiqot maqsadini aniqlashga qo'yiladigan metodologik talablar. Tadqiqotning ilmiy-nazariy va konstruktiv- normativ funksiyalari.

8- mavzu. Pedagogik tadqiqotlar farazini belgilash

Tadqiqot gipotezasi - ilmiy dalillashni talab etuvchi farazlar tizimi. Tadqiqot farazining turlari. Tadqiqot farazini aniqlashga qo'yiladigan asosiy talablar. Tadqiqot farazini belgilashda produktiv yondashuvning o'rni.

9- mavzu. Pedagogik tadqiqotlarning metodologik tamoyillari

Pedagogik fanlar metodologiyasining umumilmiy tamoyillari. Pedagogik tadqiqotlarning konkret-metodologik tamoyillari. Shaxsiy yondashuv. Faoliyatli yondashuv. Polisub'ektili yondashuv. Madaniy yondashuv. Antropologik yondashuv.

10- mavzu. Ilmiy izlanuvchining metodologik madaniyati

Ilmiy izlanuvchining metodologik madaniyati - kasbiy kompetentlikning tarkibiy qismi sifatida. Ilmiy izlanuvchida metodologik madaniyatni tarkib toptirish darajalari. Ilmiy izlanuvchida metodologik madaniyatni shakllantirish shart-sharoitlari.

11- mavzu. Pedagogik ilmiy tadqiqot metodlarini tasniflash muammolari

Pedagogik ilmiy tadqiqot metodlari tushunchasi. Pedagogik ilmiy tadqiqot metodlari tasnifi va tavsifi. Pedagogik ilmiy tadqiqot metodlarining imkoniyatlari.

12- mavzu. Adabiyotlar va arxiv materiallarini urganish, kuzatish, sukbat, surov, test, eksperiment - empirik tadqiqot metodlari sifatida

Ilmiy-pedagogik bilimlarning manbalari: birlamchi manbalar, arxiv hujjatlari, dissertatsiya, avtoreferat, makola va tezislari. Ilmiy- pedagogik

adabiyotlarni tahlil etish usullari: adabiyotlar ro'yxatini tuzish, konspektlashtirish, tezis yozish, sitatalash, annotatsiya yozish, taqrizlash. Kuzatish - asosiy ilmiy tadqiqot metodlaridan biri sifatida. Kuzatishning turlari. Kuzatishning o'ziga xos xususiyatlari. Tadqiqot metodi sifatida suxbatning muxim xususiyatlari. Suxbat metodini kulan iga qo'yiladigan metodologik talablar. Surov metodining asosiy shakllari. Test savollarini tuzish koidalari. Test metodini kullashga qo'yiladigan talablar. Tabiiy eksperiment, laboratoriya eksperimenti, aniklovchi eksperiment, iakllantiruvchi eksperiment. Eksperimentni amalga oiriti boskichlari.

13- mavzu. Pedagogik tajriba-sinov ishlari dasturini ishlab chikish metodikasi

Pedagogik tajriba-sinov dasturining tuzilishi. Pedagogik tajriba- sinov ishlari dasturini ishlab chikish tamoyillari. Pedagogik tajriba- sinov ishlari dasturini amaliyotga tatbik etish metodikasi.

14- mavzu. Pedagogik ilmiy tadqiqot jarayonini modellashtirish

Pedagogik modellashtirish - nazariy tadqiqot metodi. Pedagogik jarayon modeli - statistik tizim sifatida. Ideallashtirish metodining modellashtirish jarayonidagi o'rni.

15- mavzu. Pedagogik tadqiqotlarni tashkil etish va o'tkazish boskichlari

Pedagogik tadqiqotlarni tashkil etishning mantigi va tuzilishi. Tadqiqotni loyihalashtirish. Tadqiqotni amalga oshirish. Olingan natijalarni qayd etish va tahlil etish.

III. Amaliy qism (amaliy mashg'ulotlar).

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Pedagogik tadqiqotlarning mazmuni va mohiyati
2. Pedagogik tadqiqotlarning asosiy kategoriyalari va tushunchalari.
3. Pedagogik tadqiqotlarda ilmiy dalillar va ularning roli.
4. Pedagogik muammoni tanlash va pedagogik tadqiqot mavzularini shakllantirish.
5. Pedagogik tadqiqotlarning dolzarbligini aniqlash.
6. Pedagogik tadqiqotlar obyekti va predmeti.
7. Pedagogik tadqiqotning maqsad va vazifalari
8. Pedagogik tadqiqotlar farazini belgilash.
9. Pedagogik tadqiqotlarning metodologik tamoyillari.

	<p>10. Ilmiy izlanuvchining metodologik madaniyati</p> <p>11. Pedagogik ilmiy tadqiqot metodlarini tasniflash muammolari</p> <p>12. Adabiyotlar va arxiv materiallarini o'rganish, kuzatish, sulhat, so'rov, test, eksperiment – empirik tadqiqot metodlari sifatida.</p> <p>13. Pedagogik tajriba-sinov ishlari dasturi ishlab chiqish metodikasi.</p> <p>14. Pedagogik ilmiy tadqiqot jarayonini modellashtirish.</p> <p>15. Pedagogik tadqiqotlarni tashkil etish va o'tkazish bosqichlari.</p> <p>IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar.</p> <p><i>“Tadqiqiy pedagogika” fani bo'yicha tavsiya etiladigan mustaqil ta'lim mavzulari:</i></p> <p>1. Metodologiya tushunchasi.</p> <p>2. Ta'lim va tarbiya metodologiyasi.</p> <p>3. Metodologiyani tadqiq etish manbalari.</p> <p>4. Pedagogikadagi asosiy metodologik yondashuvlar.</p> <p>5. Magistrlik dissertatsiyasining dolzarbligini asoslash.</p> <p>6. Tadqiqot obyekti, predmeti, maqsad vazifalarini belgilash</p> <p>7. Pedagogik tadqiqot farazini belgilash.</p> <p>8. Tadqiqot yuzasidan test –so'rovnomalar ishlab chiqish</p> <p>9. Pedagogik tadqiqotlarni tashkil etish va o'tkazish bosqichlarini modellashtirish</p> <p>10. Metodologik madaniyat - pedagogik faoliyat refleksiya sining natijasi sifatida.</p> <p>11. Tajriba –tadqiqot ishlari dasturini ishlab chiqish</p> <p>12. Pedagogik tadqiqotlar metodologiyasi va metodlari .</p> <p>13. Tadqiqot metodlarini tanlash tamoyillari.</p> <p>14. Ta'limda metodologik yaxlitlik.</p> <p>15. Tadqiqot metodlarining metodologik asoslari.</p>
3.	<p>V. Fanni o'qitishning natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar).</p> <p>Fanni o'zlashtirish natijasida magistrant: pedagogik ilmiy tadqiqotlar metodologiyasi omillari, pedagogning metodologik madaniyati, pedagogik tadqiqotlarning mantiqiy-gnoseologik nazariyalari haqida <i>tasavvur va bilimga ega bo'lishi;</i></p> <p><i>1. pedagogik tadqiqotlarning modellashtirish tamoyillari; pedagogik tadqiqotlarni tashkil etish texnologiyasini qamrab olgan asosiy qonun va tushunchalari ilmiy pedagogik tadqiqot metodologiyasiga oid xususiyatlarini bilish va ulardan foydalanish ko'nikmalariga ega bo'lishi;</i></p> <p>ta'lim jarayonlarida ilmiy pedagogik tadqiqot metodologiyasi usullarini qo'llash, ilmiy-nazariy muammolar bo'yicha echimlar qabul qilish <i>malakasiga ega bo'lishi kerak.</i></p>

4.	<p>VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • interfaol ma'ruza, seminar va amaliy mashg'ulotlarni tashkil etish texnologiyasi; • interfaol keys-stadilar, (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • amaliy mashg'ulotlar • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa ishlash va himoya qilish uchun loyihalar. ijodiy ishlar yaratish.
5.	<p>VII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish</p>
6.	<p>Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbaalari</p> <p>Asosiy adabiyotlar:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Choriev A., Xodjaev B., Salieva Z., Choriyev I. Pedagogik tadqiqotlar metodologiyasi (darslik). – T., 2017. 2. Choriev A., Choriev I. Pedagogikaning fanlararo bog'liqlik metodologiyasi (o'quv qollanma). - T., 2011. 3. Choriev A., Choriev I. Pedagogika tarixi metodologiyasi (o'quv qo'llanma) -T., 2011. 4. Turakulov X.A., Xasanboev J.J., Usmanov N.U., Alkarov I., Turakulov O.X. Ilmiy tadqiqot asoslari (o'quv qo'llanma). - G., 2011. 5. B.Xodjayev, A.Choriyev, Z.Soliev. Pedagogik tadqiqotlar metodologiyasi. Darslik. Toshkent: "Iqtisodiyot dunyosi". 2018 y 6. V. Alimasov, Sh. Mamadaliyev. Ilmiy tadqiqot: metodologiya, metodika, ijodiyot. O'quv qo'llanma. Toshkent. O'zbekiston respublikasi IIB Akademiyasi. 2015 7. A. Radjabov. Ilmiy tadqiqot asoslari: O'quv qo'llanma. – T.: «Tafakkur-Bo'stoni», 2012. – 208 b

Qo'shimcha adabiyotlar:

8. Mirziyoev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. "O'zbekiston" 2021y. 458 bet
9. Mirziyoev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. "O'zbekiston" 2016.
10. Mirziyoev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va oliyjanob halqimiz bilan birga qo'ramiz. "O'zbekiston" 2017
11. Барсков, А.Г. Научный метод: возможности и иллюзии. – М., 1994Безрукова, В.С. Педагогика. Проективная педагогика: Учеб. пособие для пед. ин-тов и индустр.-пед. техникумов – Екатеринбург, 1996
12. Брызгалова, С.И. Научно-педагогическое исследование. – Калининград, 1996.
13. Choriyev A., Choriyev I. Pedagogikaning fanlararo bog'liqlik metodologiyasi. – T.: Fan, 2011

Internet saytlari:

14. www.tdpu.uz
15. www.pedagog.uz
16. www.Ziyonet.uz
17. www.edu.uz
18. tdpu-INTRANET. Ped

7. Navoiy davlat pedagogika instituti tomonidan ishlab chiqilgan va institut Kengashining 2024-yil "5" sentyabr "1"-son qarori bilan tasdiqlangan.

8. **Fan/modul uchun mas'ul va dastur muallifi:**

Pedagogika va psixologiya kafedrası dotsenti-_____ F.O.Xodjiyeva

9. **Taqrizchilar:**

Axatova Durdona Aktamovna- NavDPI "Umumiy pedagogika va psixologiya" kafedrası dotsenti, p.f.n.

A.M.Pulotov-Navoiy viloyati pedagoglarni yangi metodikalarga o'rgatish milliy markazi dotsenti, pedagogika fanlari nomzodi.

Kafedra mudiri:
№ PP-106/M

D.X.Umurzoqov